

Referenční a informační služby 1: podpora studia a vědy, vyhledávání informací, vzdělávání

Mgr. Tereza Schwarzová Matýsová

Ústřední knihovna FF MU

15. března 2024

Dnešní program

informační podpora studia a vědy

- co děláme
- pro koho to děláme
- jak to děláme

vyhledávání informací

- s jakými zdroji a jakým způsobem pracujeme

informační vzdělávání

- obsah
- cílové skupiny
- organizace

Informační podpora studia a vědy (IPSAV)

- péče o fond (řazení knih, revize fondu)
- propagace knihovny - web knihovny, grafika, správa sociálních sítí (FB, Instagram)
- praxe SŠ i VŠ studentů
- akce (čeká nás třeba [DEN poezie](#))

Informační podpora studia a vědy (IPSAV)

Konzultační služby pro studenty

- vyhledání vhodných online zdrojů
- tipy a triky pro práci s katalogy, vyhledávači a odbornými databázemi
- citace a parafráze v odborném textu
- kontrola bibliografických citací podle ČSN ISO 690 a APA Style
- práce s citačním manažerem Citace PRO

Domluva prostřednictvím formuláře.

Osobně, nebo online v MS Teams.

Informační podpora studia a vědy (IPSAV)

Konzultační služby pro akademiky

- tvorba a nastavení autorského identifikátoru
- rozpoznání predátorských časopisů, vydavatelů a databází
- vykazování záznamů do RIV
- nejasnosti ohledně metodiky Hodnocení 17+
- [vstup do výuky](#) na témata lekcí a workshopů pořádaných knihovnou
- otázky a situace spojené s otevřeným přístupem k výsledkům výzkumu (publikacím i datům)
- tvorba Data Management Plánu
- otázky spojené s vyhledáváním a citováním informačních zdrojů

Domluva prostřednictvím formuláře.

Osobně, nebo online v MS Teams.

Informační podpora studia a vědy (IPSAV)

Analýzy pro pracoviště/vedení fakulty

- na základě dat od RVVI v rámci Modulu 1 a Modulu 2
- z publikačních záznamů v IS
- z citačních databází Web of Science a Scopus

Analýzy pro autory

- publikační přehled pro potřeby žádosti o projekt (např. GAČR)
- z publikačních záznamů v IS
- bibliometrické analýzy z citačních databází

Informační podpora studia a vědy (IPSAV)

Rešerše zdrojů pro zaměstnance fakulty

- zadání = formulář
- 10 hodin práce, dále zpoplatněno
- do 10 pracovních dnů

Informační podpora studia a vědy (IPSAV)

Oboroví průvodci

- tvorba v rámci předmětu RIS1
- konzultace s akademikem
- pravidelná aktualizace
- informační podpora “oborových” lekcí

Informační podpora studia a vědy (IPSAV)

Návody pro práci s informacemi

- tvorba v rámci předmětu RIS2
- pravidelná aktualizace
- podpora informačního vzdělávání

IPSAV: uživatelské dotazy

- vyhledávání informačních zdrojů
- metodická pomoc při práci s klasickými a elektronickými informačními zdroji (EIZ)
- metodická pomoc s citováním
- pomoc s orientací ve službách knihovny (provoz, služby, kontakty...)
- dohledávání plných textů dokumentů

IPSAV: uživatelské dotazy

- **webové formuláře/e-mail** – referenční i provozní, popř. postoupení kompetentnímu oddělení; odpověď do druhého pracovního dne nebo podle náročnosti dotazu
- **Facebook/messenger** – spíše provozní dotazy
- **telefon** – především vyučující FF MU; referenční a bibliografické dotazy; odpověď ihned nebo e-mailem
- **osobně** - fond knihovny, EIZ MU, katalogy jiných knihoven, orientace v knihovně, technické dotazy - okamžité vyřízení, složitější dotazy - **referenční rozhovor**, odpověď e-mailem do druhého pracovního dne

Referenční rozhovor

1. zjištění informační potřeby: Co vlastně chce a proč? Co už zkoušel/a?
2. popisování a vysvětlování postupu a průběžné zjišťování, zda postupujeme správně
3. závěrečné ujištění, zda se nechce k něčemu vrátit a nabídnutí další pomoci

Vyhledávání v katalogu

<https://katalog.muni.cz/>

- **čtenářské konto:** prodlužování, zadávání požadavků
- **umístění:** volný výběr (včetně čísla regálu), sklad, katederní knihovny, dlouhodobá výpůjčka, e-zdroje střediska Teiresiás

Další katalogy



- portál Knihovny.cz
- WorldCat - bibliografické záznamy knihoven z celého světa
- Karlsruhe Virtual Catalog - jednotný vyhledávač

V elektronických katalogích není všechno. Existují naskenované lístkové katalogy pro hledání starších dokumentů.

- Ústřední knihovna FF MU
- MZK
- RetrIS: Národní knihovna a další

Vyhledávání v online zdrojích

- [Portál elektronických informačních zdrojů](#): přehled zdrojů (placených i volně dostupných) s anotacemi, návody
- společný vyhledávač [Discovery](#): prohledává [téměř všechny](#) zdroje pro MU (např. ProQuest ne)
- možnost [vzdáleného přístupu](#): VPN aplikace nebo odkazy na Portále

Oborové brány, portály

- [Knihovny.cz](https://kiv.knihovny.cz/)

České oborové brány k vybraným oborům:

Oborová brána Knihovnictví a informační věda (KIV) <https://kiv.knihovny.cz/>

Oborová brána Musica (MUS) <https://mus.knihovny.cz/>

Oborová brána Technika (TECH) <https://tech.knihovny.cz/>

Oborová brána pro mezinárodní vztahy (IReL) <https://irel.knihovny.cz/>

Oborová brána Umění a architektura (ART) <https://artlib.eu>

Digitální knihovny

Digitální knihovny MUNI:

- Munispace - čítárna Masarykovy univerzity <https://munispace.muni.cz>
- Digitální knihovna FF MU <https://digilib.phil.muni.cz/>
- Časopisy MU <https://journals.muni.cz/>
- Závěrečné práce <https://is.muni.cz/thesis/>

Světové DK:

- Europeana <http://www.europeana.eu>
- Internet Archive <http://www.archive.org>
- Project Gutenberg <http://www.gutenberg.org>

Digitální knihovny

České digitální knihovny:

- [Registr digitalizace](#)
- [Díla nedostupná na trhu](#)
- [E-studovna](#) Ústavu české literatury AV
- [Digitální zdroje](#) Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského
- [Archeologický informační systém](#) ČR

Vzdělávání v knihovně

Lekce a workshopy

- vyhledávání a hodnocení informačních zdrojů
- psaní a citování odborného textu
- seberozvojová témata
- podpora Ph.D. studia
- Makerspace

Vzdělávání v knihovně

“oborovky”

- vyhledávání a hodnocení informačních zdrojů
- citování v odborném textu
- na objednávku přímo od vyučujících
- nejčastěji prváci, nebo diplomanti, ale nejen

Vzdělávání v knihovně

Praxe a stáže

- KISK
 - RIS 1 a 2
 - jobbox.knihovna.cz
 - RKUK
- VIKUK001
- SOŠ a VOŠ knihovnická

Děkuji za pozornost

Mgr. Tereza Schwarzová Matýsová

S dotazy k tématu pište na matysova@phil.muni.cz

Obrat'te se na nás na knihovna@phil.muni.cz

Více informací na webu knihovna.phil.muni.cz

Aktuální dění sledujte na facebook.com/knihovnaffmu

Jsme i na Instagramu instagram.com/knihovnaffmu